

Skåtøy – Koronavirus er blant oss. Matematisk er smittesjansene produktet av tid og antall andre vi er nær. På Skåtøy er tid lett å minimalisere. Derfor har trolig flere hytter vært hjemmekontor og folk har vært å se i det fine høstværet. Korona-tiltak er kjedelig for oss, men fremdeles viktige å holde ut!

Tor D

September 2020 nr 113

Skåtøy Flaskepost

epost: skatoy.flaskepost@gmail.com
 mobil: 90678830

Agurk-/ sopp- nytt?

I disse koronatider er det sparsomt med aktiviteter og dermed nyheter i lokalmiljøet. Derfor tyr Flaskeposten til det kjente trikset med agurknytt eller rettere sagt soppnytt denne gangen.

Nå er ikke steinsopp noe nytt på Skåtøy, den dukker trofast opp på sensommeren og høsten. Litt regn i juli gjorde det i år mulig å fylle Skåtøys frysebokser og syltetøykrukker til randen med bringebær, tyttebær og bjørnebær. Med en varm og tørr høst var det dårligere med sopp, men den som leter skal finne heter det. Det stemte og både skogens konge og gull (steinsopp og kantarell) var å finne her og der for lokalkjente folk med god tålmodighet.

Steinsopp vokser raskt, men blir ofte angrepet av mark når den blir stor og derfor er de små oftest av best kvalitet.

Årets soppnyhet er at man kan finne eldre store eksemplarer av god kvalitet.

På bildet ser vi et misfoster av en steinsopp, hatten var oppsprukket og delvis brukket av og spist på, men utrolig nok var soppkjøttet hvitt fast og fint helt uten markangrep.

Eksemplaret veide hele 0,7 kilo og ble fortært med god appetitt. Dette er gourmetmat som selges til restauranter for hundrevis av kroner per kilo.

Slik rikdom fins altså i skauen på Skåtøy – mon tro vi har den sjeldne soppen kransmusserong her også? – den selges visstnok i Japan for 10 – 15.000 kroner kiloen.

Makrellstørja er tilbake i Nordsjøen og når den kommer inn i Skagerak er det bare å slenge ut snøret å dra opp en størje som fort vekk selges i Japan for 100-200.000 kroner for en passelig stor fisk.

En to tre fisker og en korg med sopp blir da fort en grei årslønn.

Hadde det bare vært så enkelt ville vi nok hatt primærnæring og flere fastboende på Skåtøy, men det er vel like utopisk som å mette 5000 mennesker med fem brød og to fisker?

Nordsjøens størjer kan veie opp til 3-400 kg, men selv to slike rekker knapt til mer enn 2000 mennesker.

TorD

Natursti på Havet.

Helt uten lokale aktiviteter er vi ikke, selv i koronatider.

Skåtøy Vel ved BUK arrangerte natursti på Skåtøy for store og små lørdag 5. september.

Et 50 talls mennesker møtte opp og det ble delt ut gratis sprit! Her var det ikke snakk om drikkepress, men forsvarlig korona håndtering. I tillegg var det gratis vafler, brus og kaffe til alle, og folk koste seg i finværet.

Folk ble registrert på liste med navn og nummer, og i tillegg registrert nok en gang som medlemmer på et lag.

Kreative navn på laget ga ekstrapoeng i tillegg til spørsmålene på naturstiens 12 poster. Spørsmålene var varierte og tilpasset alle aldre, her hadde arrangøren gjort en bra jobb og funnet et passelig ambisjonsnivå. Riktig nok kjente skoleungene igjen lærer Arlyns form for matteoppgaver og kunne gi lagets eldre nødvendig veiledning i hvordan de kunne løses.

En av oppgavene var å lage en hatt av det vi fant i naturen og laget vårt fikk litt ekstrapoeng, for denne eikeløv-sopphatt-kreasjonen.

Det holdt imidlertid ikke til seier, vi tabba oss ut på hestekokasting, men ble en god nummer to.

Samlingsplassen var på et nyslått jorde og etter naturstirunden tok det ikke lang tid for de yngste av oss utfoldet seg i fri uorganisert lek. Det gjør godt å se hvilken glede barn kan ha av å løperundt og kaste høy på hverandre.

Takk til Grethe Randi og Arlyn for et trivelig og familievennlig tiltak denne fine høstdagen. Gubbene Thor og Frank må heller ikke glemmes for sjauing med bord og stoler og strøm til vaffeljernet.

TorD

Natur trenger ikke arkitekter, men arkitekter trenger natur! (del-2)

Natur er overordnet arkitektur når noe bygges, i alle fall utenfor storbyene.

En arkitekts utfordring er å tilpasse bygg og anlegg til naturen.

Eiendomsrett er viktig i Norge, men vi må huske på at – om husets indre tilhører eieren, så tilhører husets ytre i tillegg hele verden.

Arkitektonisk uttrykk kan gjerne være moderne og utfordrende så lenge man tar behørig hensyn til omgivelsene, i form av landskap, natur og eventuell nærliggende gammel "kystkultur".

Plankrav?

I vårt småkuperte ulendte bratte lende mot kysten gir naturen selv et åpenbart og enkelt plankrav:

Store massive byggkropper eller fasader nær sjøen er ikke tillatt.

Så enkelt kan en forstå seg på, totalt uten fagkunnskap, tenke om arkitektur og byutvikling.

På Skåtøy tegnet arkitekten Christian Norberg-Schulz (1926-2000) et hus i 1952. Den gang var det et moderne utradisjonelt hus på eiendommen Osvikkjærr.

I "The Norwegian review of architecture. 1954 Vol. 36 Nr. 6" kan vi lese følgende om dette huset:

"Huset er bygget som helårsbolig for forfatterinnen Sofie Norberg-Schulz.

Den utforming det har fått, skyldes en rekke praktiske krav. Først og fremst skulle det settes opp på grunnmuren etter et nedbrent hus. Denne grunnmuren lå bak en liten kolle slik at en måtte opp i 2. etasjes høyde for å utsikten over sjøen mot syd. På sydsiden av huset går det også en delvis beferdet sti. På vestsiden av huset ligger en stor hage. Det var derfor naturlig å åpne første etasje med en terrasse mot vest og å få en utsikt mot syd fra annen etasje.

Første etasje er et eneste stort rom med kjøkkenet bygget til ved siden av.

Rommet er bare oppdelt av en stor peis og frittstående hylleelementer og åpner seg mot utsiktsgalleriet i annen etasje. Her er det fire soverom.

Utvendig veggkledning er smalt, hvitmalt faspanel. Vegger og tak er isolert med steinullsmatter. Innvendig kledning av halvhårde trefiberplater. Huset har innlagt vann.

Byggearbeidene er utmerket utført av Reidar Clausen og den kjente båtbygger Birger Braatø som har gjort snekker-

arbeidet med en enestående presisjon."

Christian Norberg-Schulz ble etterhvert professor og senere rektor ved Arkitekt-høyskolen i Oslo og er visstnok verdenskjent for ved sine bøker om arkitekturteori. – Så for alt det en inkompetent forstå seg på, er huset på Osvikkjærr en godt skjult arkitektonisk perle?

Christian Norberg-Schulz har sagt det slik: "Hus er vakre når de passer til stedet."

For en ufaglært virker professorens beskrivelser og utsagn enkle og fornuftige. Men representerer nåtidens arkitektoniske "perlerekke" (les misfoster) langs sjøen i Kragerø god og vakker arkitektur, – ja da må professoren ha tatt grundig feil?

Arkitektene bak B13 sitt tåkeprat om hvordan bygget er tilpasset småbyen Kragerø er totalt uforståelig for ufaglærte, men tilsynelatende god latin blant høyt utdannede og enda bedre betalte arkitekter?

Selv om arkitekter tegner misfoster langs vannkanten i Kragerø som perler på en snor, er det selvfølgelig ikke deres feil.

Vi vet jo at arkitekter, som alle andre innleide fagfolk, er kjøpt og betalt av 3

eiendomsutviklerne – hvis hovedmål er å få i gang og tjene penger på utbyggingsprosjekter. Nordberg-Schulz legges da pent på hyllen, Kragerøs egenart og kvaliteter ignoreres til fordel for kosteffektiv "copy-paste" urban arkitektur.

Enkel markedsanalyse tilsier volumproduksjon og salg, helst av ferieboliger, til nåtidens mest kjøpesterke, men ensartede gruppe – velstående pensjonister.

Om byggeskikk forsettes del -3 i neste nr.

Tor D

Måneder med og uten "R"?

Det fins mange gamle visdomsord, kjerringråd og spådommer om naturen rundt oss og hvordan vi mennesker bør forholde oss til den.

September er den første høstmåned med en "r", og da var torsken blitt god å spise igjen, helt fram til mai neste år. Om sommeren fikk vi bare slaskete "saule"-torsk inne i buktene som knapt nok var "etans". Men hva hjelper vel med en "r" når kysttorsken vår praktisk talt er borte?

Etter en utrolig varm og tørr høst lakker og lir det ugjenkallelig mot vinter og da melder spørsmålet seg – "Blir det isvinter og snø i år?". Når det nærmer

seg jul kan observerte og målte metrologiske data gi oss en pekepinn om sannsynligheten for en isvinter. Global oppvarming til tross, er det fremdeles ikke usannsynlig at vi får harde vintere. – Men de kommer heldigvis? ikke så ofte lenger.

Det fins mange tegn i naturen som folk før brukte til å spå om den kommende vinteren. I år har vi lagt merke til at det knapt er et rognebær å se. "Rogna bærer ikke dobbelt bær" er gammel spådom – er det ikke rognebær, blir det mye snø. På den andre side heter det seg også at "lite rognebær spår lite snø", for da finner fuglene lett vint annen mat enn de sure rognebæra. Det er ikke godt å si hvilken spådom som stemmer. Men sikkert er det at lite rognebær gjør årets eplehøst dårlig på grunn av angrep av rognebærmøll.

Naturen med vær, vind, snø og is var for noen generasjoner siden svært viktig i øyfolks liv og virke. Bruk av sjø og båt var livsviktig – slik er det ikke lenger. Båt, er selv for øyværingene ofte nå kun blott til lyst – vi har blitt urbanisert.

Moderne urban lettvinhet krever 4 hjul og kjøring fra dør til dør selv for øyfolk. Greit nok mener de fleste, men spørsmålet er hva vi mister av vår identitet på veien mot en stadig mer urban livsstil? Jo høyere verdi urban

livsstil får, desto mer meningsløst fortoner det seg å bo på en øy?

Tradisjon og levende kystkultur tapes jevnt og trutt i øydistriktet. Ved svekking av kystkulturen tapes trolig verdier og kvaliteter av stor betydning både for fremtidig fast bosetting og turisme?

Urban fremtidsrettet moderne kystkultur i utvikling?

Etter slike filosofiske sidesprang passer meldingen om høstens båt-opptak

Tor D

Båt-opptak.

Første båt-opptak blir mandag **12. okt.** Vil du ha opp båten din på denne dagen, må du kontakte Trygve B 92957168, så tidlig som mulig før og innen **6 oktober.** Eller Bjørn Tore Finsrud 90081102.

Neste båt-opptak blir så seint som været tillater det.

Månedens info fra Skåtøy Vel.

Overtagelse av grendehuset:

Vidar, Tore og undertegnede har vært i møte med kommunen. Tore var med som sakkyndig i forhold til bygget. Overtagelse er satt på vent fra kommunen sin side. Da har vi litt mer tid på å finne ut hva vi vil. Som før skrevet vil vi selvsagt ha medlemsmøte i forhold til denne store saken.

Kragerø Kommune har inngått leieavtale for dette skoleåret med Kragerø-skjærgårdens Montessoriskole. Vi vil antagelig få regning på strøm for gymsalen, denne regningen kan vi søke om at Kragerø Kommune dekker (søknad er sendt).

Montessoriskolen har kontrakt om leie av skolebygningen dette skoleåret og to år til, altså til juni 2023.

Vi ble møtt med forståelse fra kommunens side i forhold til bruken av bygget i framtida. Endret bruk vil måtte bli politisk behandlet.

Natursti på Grønne Havet.

Skåtøy Vel sponset dette arrangementet. Vi ble velsignet med topp vær og de ca 50 som var med uttrykte at dette var vellykket. Så da kan vi gjenta det! Tusen

takk til Arlyn og Grethe for flott natursti med mange bra spørsmål og til Frank og Thor for sjauehjelp.

Trafikksikringstiltak.

Veikomiteen har hatt befaring med politisk ledelse. Det har resultert i 1 million til sikring av veien utover mot Bråtøy.

Det vil bli sprengt vekk fjell-knatter langs veien for å bedre sikten.

I samme farta er det å håpe at kommunen vil lage fartsdempere i sentrum som søkt om.

Karianne og Geir fra veikomiteen og undertegnede var i møte om disse før sommerferien.

Brygger på Bråtøy.

Ulf i bryggekomiteen rapporterer om lovende signaler og ny befaring fra kommunen i september.

Legevaktsaken.

Dere har sikkert ikke unngått å få med dere denne saken i media. Styret har tatt et initiativ ovenfor de andre vellene i skjærgården, vi jobber med et fellesmøte hvor også politisk ledelse skal delta.

Det er viktig på nåværende tidspunkt å få presentert hva de har tenkt i forhold til skjærgårdabefolkningen.

Oppussingen av Ventebua.

Oppussingen går sin gang, tusen takk til Eli, Karina, Peder, Inger Lise, Venke, Nina og Vidar. Vi fortsetter etter hvert inne og alle medlemmer er svært velkomne til å hjelpe.

Lys i vintermørket

Vi oppfordrer alle sommergjester om å la noe lys stå på gjennom den mørke årstiden til glede for oss som «klorer» oss fast her ute.

Innkjøp av stillaser til utlån for medlemmene.

Det har kommet inn et forslag om innkjøp av stillaser til utlån. Styret innhenter priser på dette og vi kommer tilbake til saken.

*For Styret i Skåtøy Vel
Randi Roer*

Mellommyra båtforening (MBF) etablert.

Det har i lengre tid vært behov for båtplasser – primært for fastboende – på Bråtøy.

Etter diverse befaringer, konsekvensutredninger og utredning av ulike plasseringer, fra 2004 frem til i dag, ser det nå ut til å være enighet om å plassere et nytt bryggeanlegg ved Mellommyra – også kalt Saulebukta.

De politiske signalene er at kommunen ønsker at folk bosetter seg i skjærgården, at folk som bosetter seg på øy må ha båtplass på samme måte som folk i by trenger biloppstillingsplass, at bryggeprosjektet ved Mellommyra virker realistisk å få til og at fylket trolig vil være positivt innstilt til båtplasser knyttet til bosetting.

Mellommyra båtforening (MBF) ble derfor nylig etablert.

Foreningen vil arbeide for en utvikling og drift av bryggeanlegget som gjør området mer attraktivt for helårs bosetting. Dette inkluderer i tillegg til båtplasser, dypvannsbrygge for taxibåt- og ambulansébåtanløp, en hensiktsmessig båtrampe for sjøsetting som skal være åpen for allmennheten og en

parkeringsplass i tilknytning til anlegget som blant annet kan benyttes til båtopplag for foreningens medlemmer.

Det er et mål å gjøre bryggeanlegget til en sosial samlingsarena for båtrelaterte så vel som ikke båtrelaterte gjøremål.

For styret i Mellommyra båtforening (MBF)

Joachim Kolnes

SKÅTØY VEL

Kontingent for 2020 er nå sendt ut via epost til alle som var betalende medlemmer for 2019.

Hvis du ikke har mottatt denne og gjerne vil være medlem for å støtte en god sak, så send epost til hkh@kros.no

Hilsen kassereren Hansemann

Skåtøyfestivalens tema 2017 var «Vår klode».

Tittelen er hentet fra diktet «Jeg ser» av Sigbjørn Obstfelder.

Grethe Gunneng jobber på kunstscolen i Kragerø og i 2017 veiledet hun studentene der med en installasjon rundt en gammel pram i vannkanten ved Skåtøybrygga. I år er hun tilbake i egen regi der hun blant annet bruker sivet rundt prammen i et kunstprosjekt hun kaller "Waterways 2020 Skåtøy".

I hennes arbeid har hun bokstavelig talt lusket rundt i flere meter høyt siv og kommer med følgende hyggelige tilbakemelding:

"Det er så fint i år at båten studentene mine ved Kragerø Kunstscole laget installasjon av, og som ble omtalt i Flaskeposten mai 2017, blir stelt.

Jeg har jobbet i området og med materialet derfra i helgene i sommer, og opplevd at det er noe folk legger positivt merke til. Det betyr noe for folk har jeg erfart, og særlig for unger og kunstnere.

Den mest fantastiske kommentaren jeg overhørte var denne: - lager hun der medisiner? (Noe jeg håper jeg gjør, på mitt vis -)(og Skåtøy på sitt)"

Festival og Obstfelders dikt fra 1893 ga barnekunst på rekkverket ved kafeen og praminstallasjon ved brygga i 2017 og med Grethe Gunnengs "Waterways Skåtøy 2020" lever det videre. Mer om Grethes prosjekt følger i neste flaskepost.

Det skjer på Skåtøy

 SKÅTØY KAFÉ Skåtøy Kafé er høståpen:
<https://www.skatoykafe.no/skatoy-kafe>

September: Uke 39 - Åppetider

Fredag 16-21 (i dag serveres endast Pizza)

Lørdag 12-21

Søndag 12-18

Oktober: Uke 40 - Åppetider (høstferie Oslo)

Torsdag 12-20

Fredag 12-20

Lørdag 12-20

Oktober: Uke 41 (høstferie Telemark)

Torsdag 12-20

Fredag 12- seint Quizen startar 19.00,

Quizzmaster er Simen Stubbene . Skåtøymiddag serveres fra kl 18.00.

Lørdag 12-20 sesongen 2020 sista åppetid

MVH Cathrine

Skåtøy Kirke

Søndag 11. oktber. kl. 1130. Gudstjeneste

Prest: Harald Gulstad. Organist: Jorunn Myre.
Offer til Sjømannskirken-Norsk kirke i utlandet.
Gullkonfirmantfesten, som skulle vært avholdt denne dagen, er utsatt. Det blir arrangert for to kull til neste år.

Velkommen Skåtøy menighetsråd

Smultringbua

Hei

Smultringbua holder åpent:

Lørdag 26 september, første helg i høst-ferien. Kl. 13.00 til 16.00.

Mvh Nina

Hvite felt og tynn Flaskepost vitner om fravær av mange lokale fellesaktiviteter. En dramatisk endring i våre sosiale liv! Det er et savn, men også imponerende hvor tilpasningsdyktige de fleste av oss er for store endringer krevd av myndigheter og fellesskap. Koronasituasjonen må vi trolig leve med en god stund ennå og kanskje vår hverdag aldri blir helt som før. At vi takler endringer er positivt med tanke på de endringer som må til for å håndtere klodens alvorlige klimaproblemer.

Tor D

Sjekk på nett? Tidligere Flaskeposter? Skole?

